

KANAMALAR

Kanama; herhangi bir nedenle damar bütünlüğünün bozulması sonucu, kanın damar dışına (vücut içine ya da dışına) akmasıdır .

Kanamalar, vücutta kanın aktığı yere göre; deri bütünlüğünün bozulmasıyla oluşan kanamalar **dış kanama**, vücudun iç yüzeyi ya da iç organlarda meydana gelen kanamalar

iç kanama, kulak, burun, ağız, anüs ve üreme organlarından olan kanamalar ise **doğal deliklerden olan kanamalar** olarak adlandırılmaktadır.

Kanamalar damar çeşidine göre; atardamar, toplardamar, kılcaldamar kanamaları şeklinde adlandırılır.

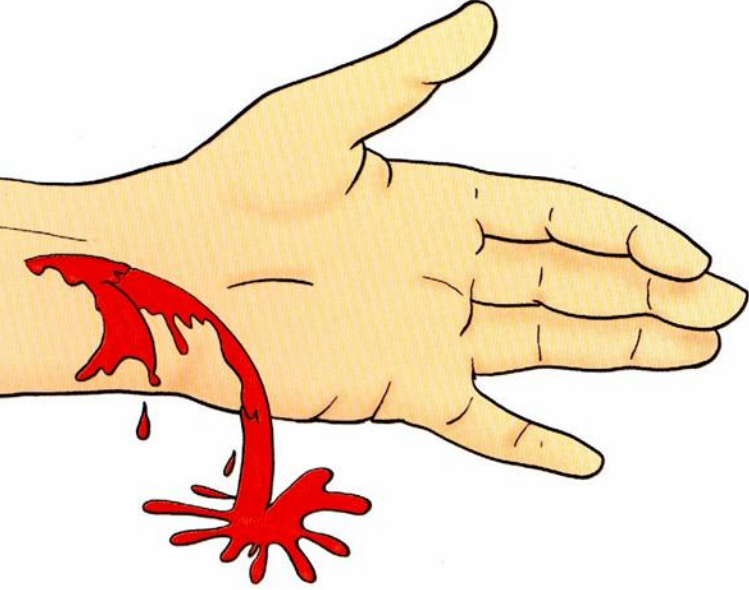
Atardamar kanamalarında kan kalbin atışlarına paralel kesik kesik fışkırır tarzda akar ve kanin rengi parlak kırmızıdır.

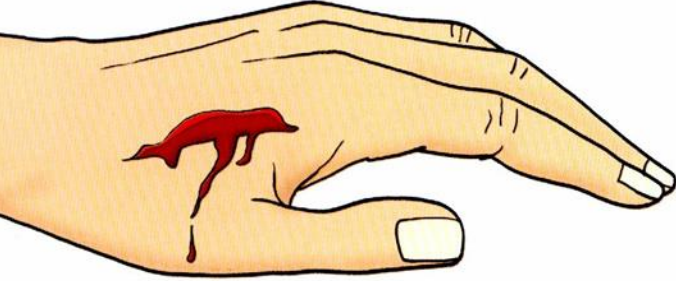
Toplardamar kanamalarında akış sızıntı şeklinde ve kanin rengi koyu kırmızıdır. Kılcaldamar kanamalarında ise kan akışı küçük kabarcıklar şeklindedir.

KANAMA ÇEŞİTLERİ

ATAR DAMAR KANAMASI

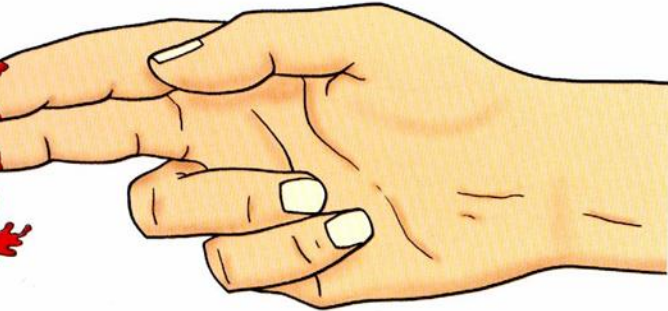

- * RENGİ AÇIK KIRMIZI
- * FIŞKIRIR BİÇİMDE KANAMA
- * KISA SÜREDE FAZLA KAN KAYBI
- * EN TEHLİKELİ KANAMA ÇEŞİDİDİR

TOPLAR DAMAR KANAMASI

- * RENGİ KOYU KIRMIZI
- * NORMAL AKMA BİÇİMİNDE KANAMA

KILCAL DAMAR KANAMASI

- * NORMAL KIRMIZILIKTA
- * SIZMA BİÇİMDE KANAMADIR
- * HAYATİ TEHLİKESİ YOKTUR

KANAMALARDA İLK YARDIM

Dış Kanamalarda İlk Yardım

1. Olay yeri güvenliğı sağlanır. İlkyardımcı kendisini tanıtır.

Hasta ya da yaralı sakinleştirilir. Müdahaleye başlamadan önce mümkünse eldiven giyilir, yoksa temiz bir poşet vb. malzeme giyilerek kanla temas önlenir.

2. Hasta ya da yaralının durumu değerlendirilir.

Hasta ya da yaralının bayılıp, yere düşme olasılığı dikkate alınarak oturması ya da yatırılması (şok pozisyonu) sağlanır.

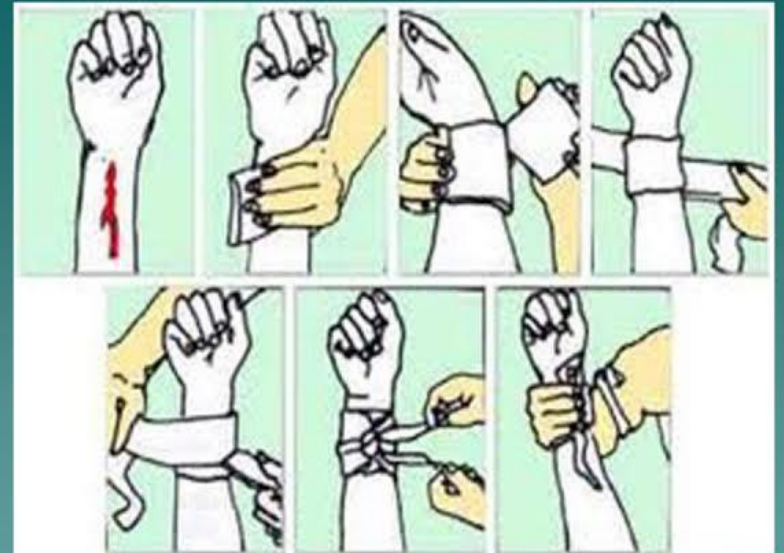
4. Kanamanın kontrol edilip, durdurulması için hızla yaranın üzerine birkaç kat temiz bez, gazbezi, havlu vb. ile baskı uygulanır .

Mümkün olduğunca kısa süre içerisinde sargı uygulanarak yara üzerine konulan malzeme sabitlenir

5. Kanayan yere en yakın basınç noktasına baskı uygulanır.

6. Kanama kol ve bacaklarda ise, kana maların hızını azaltmak amacıyla yaralı kol ve bacak kalp seviyesinden yukarıda tutulur.

Bunu yaparken hasta ya da yaralı ağrı duyarsa kırık olasılığı göz önünde bulundurularak dikkatli olunur .

7. Kanama doğrudan baskı uygulamasıyla durmadığı takdirde tıbbi yardım istenir.

8. Çok sayıda yaralının bulunduğu bir ortamda tek ilkyardımcı varsa, yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa, uzuv kopması varsa ve/veya baskı noktalarına baskı uygulanmakla kanama durdurulamıyorsa bogen sargı(turnike) uygulanır.

9. Hasta yada yaralıya şok pozisyonu verilir.

10. Hasta yada yaralının yaşam bulguları sık aralıklarla (2-3 dk ile) takip edilir

11. Kanayan bölge dışarıda kalcak şekilde hasta yada yaralının üstü örtülür.

12. Turnike uygulanan hastanın altına 'T' harfi ve turnike uygulama saati yazılır.

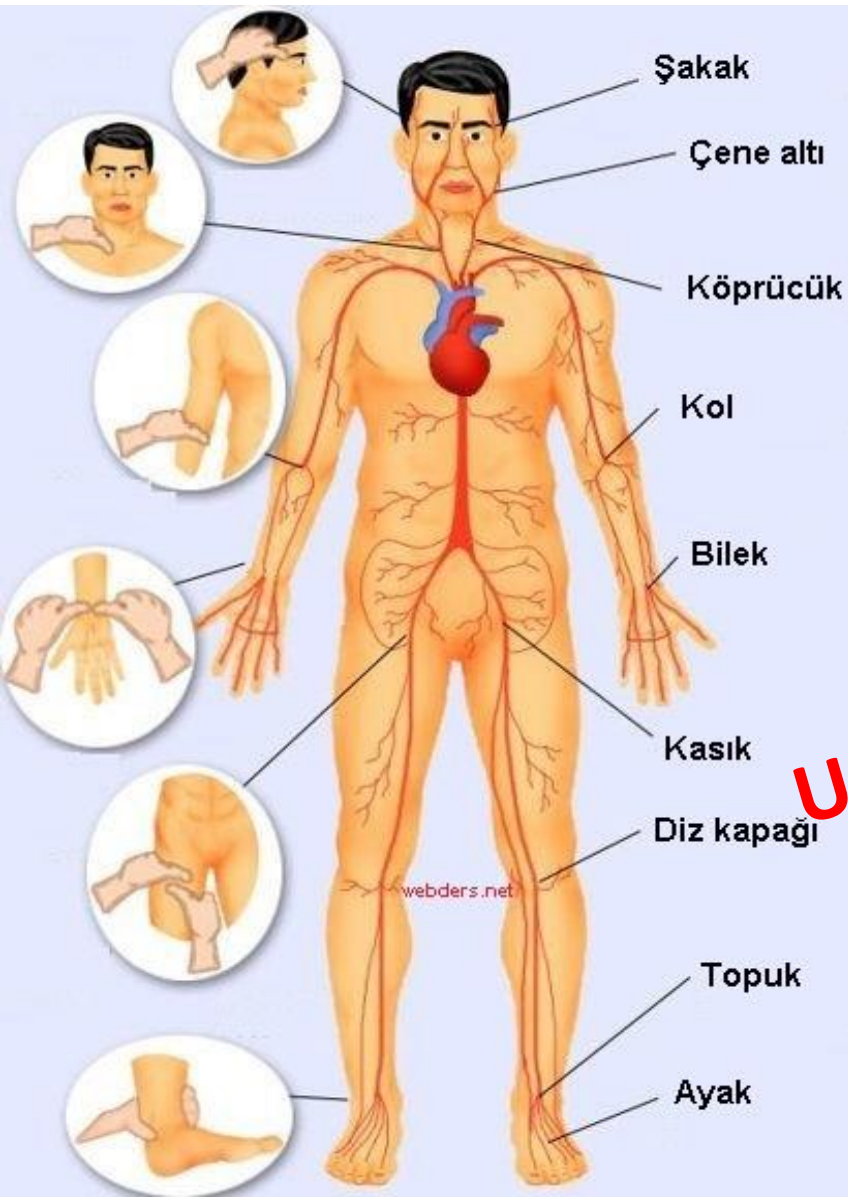
13. Tıbbi yardım istenir.(112)

DIŞ KANAMALARDA VÜCUDA BASKI UYGULANACAK NOKTALAR:

- Baskı noktaları atardamarların baskı uygulanarak deri ile kemik arasına kolay sıkıştırılabildiği noktalardır
- Atardamar kanamaları kısa zamanda fazla miktarda kan kaybına neden olmaktadır.
- Bu nedenle, atadamar kesisine bağlı dış kanamalarda derhal kanayan yer üzerine doğrudan ve/veya kanayan yere en yakın baskı noktasına baskı uygulanarak kanama durdurulmalıdır.

VÜCUTTAKİ BASI NOKTALARI

- **Boyun:** boyun atardamarı(şah damarı) baskı yeri. **Sadece boyun kesilerinde baskı uygulanır.**
- **Köprücük kemiği üzeri;** kol atardamarı
- **Koltukaltı;** kol atardamarı baskı yeri.
- **Kolun üst iç bölümü;** kol atardamarı baskı yeri.
- **Kasık;** bacak atardamarı baskı yeri. .
- **Uyluk;** bacak atardamarı baskı yeri.

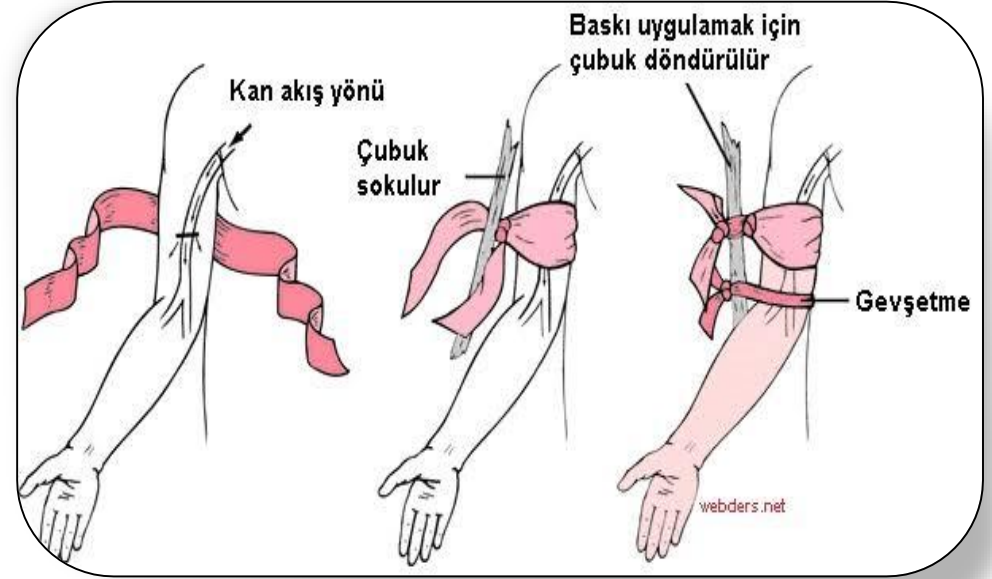
UNUTMAYINIZ!

Yaraya doğrudan bası uygularken, kullanılan malzemeler kanı iyice emer. Oluşan kan pıhtısını bozacağı ve kanamayı artıracığından bezler kanlansa bile kaldırılmamalı, yeni bezler konularak baskılamaya devam edilmelidir.

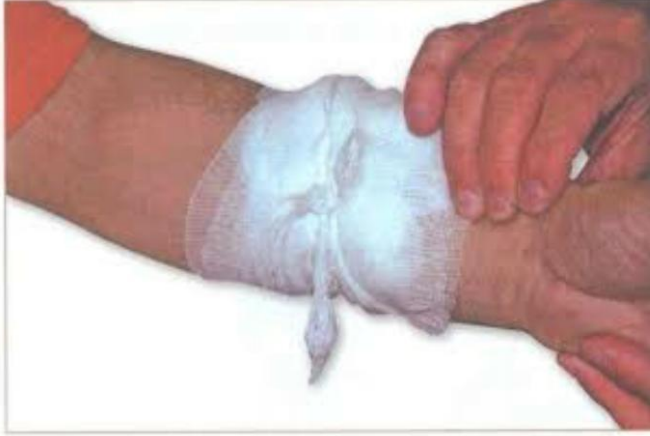
VÜCUTTAKİ BASI NOKTALARI

YARA ÜZERİNE BASKI VE BANDAJLA KANMAYI DURDURMA UYGULAMA REHBERİ

- ☐ Kendimizin ve hasta ya da yaralının güvenliğinden emin olma
- ☐ Kendini tanıtırma ve hasta ya da yaralıyı sakinleştirme
- ☐ Hasta ya da yaralıyı sırt üstü yatırma ve kanayan bölge üzerine temiz bir bez ile baskı yapma
- ☐ Kanama devam ederse birinci bez kaldırılmadan üzerine ikinci bir bez konulup baskı yapmayı sürdürme
- ☐ Sargı yaparken kanamayı durduracak kadar sıkıştırma .
- ☐ Sargı yaptıktan sonra kanama devam ediyorsa, bez ve sargı bezi kanlanmışsa bunları yerinden kaldırmadan ve sargıyı açmadan üzerinden yeniden sargı uygulayarak baskıyı artırma

- ☐ Hasta ya da yaralının ayaklarının altına destek koyarak 30 cm kadar yukarıya kaldırma
- ☐ Kanayan bölgeyi yukarı kaldırma
- ☐ Hasta ya da yaralıyı sargı görülecek şekilde battaniye ile sarma
- ☐ Acil yardım servisini arama (112)
- ☐ Hasta ya da yaralının yaşam bulgularını 2-3 dakika aralıklarla kontrol etme

BOĞUCU SARGI

Boğucu sargı uygulaması kanamanın durdurulamadığı durumlarda başvurulacak en son uygulamadır.

Boğucu sargı (Turnike) uygulamasında dikkat edilecek hususlar:

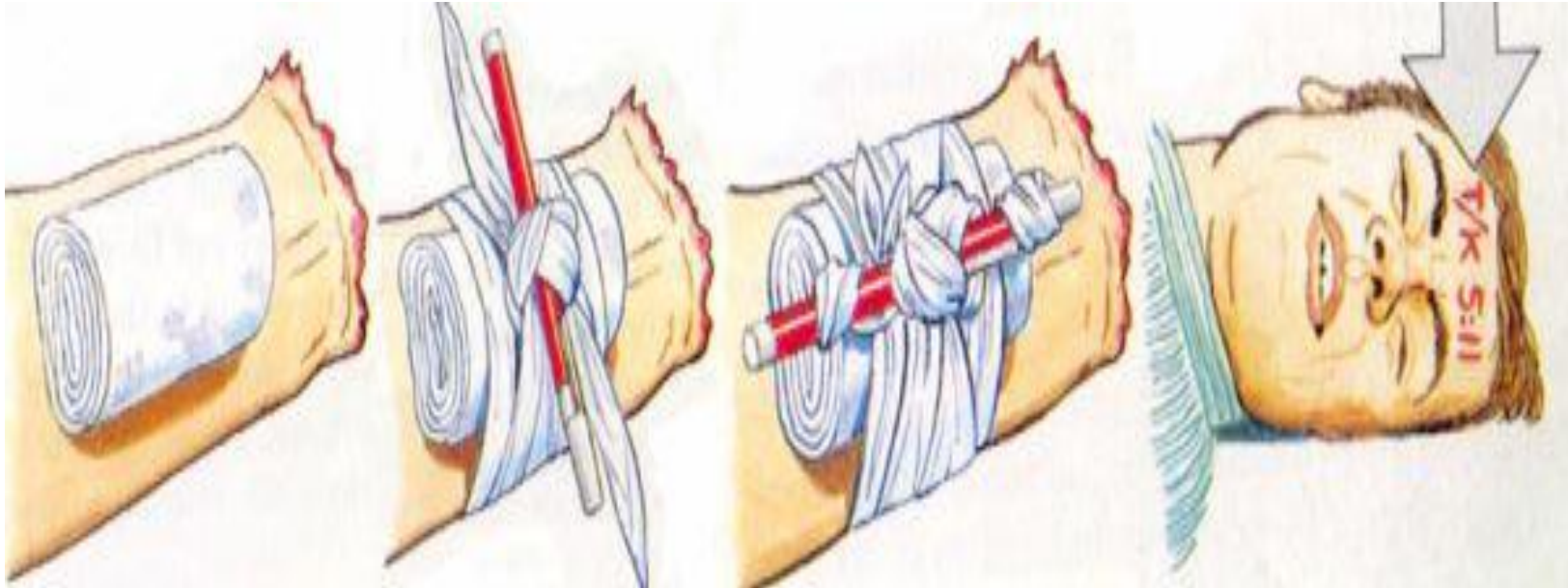
- Kullanılacak malzemelerin genişliği en az 8-10 cm olmalı,

Turnike uygulaması

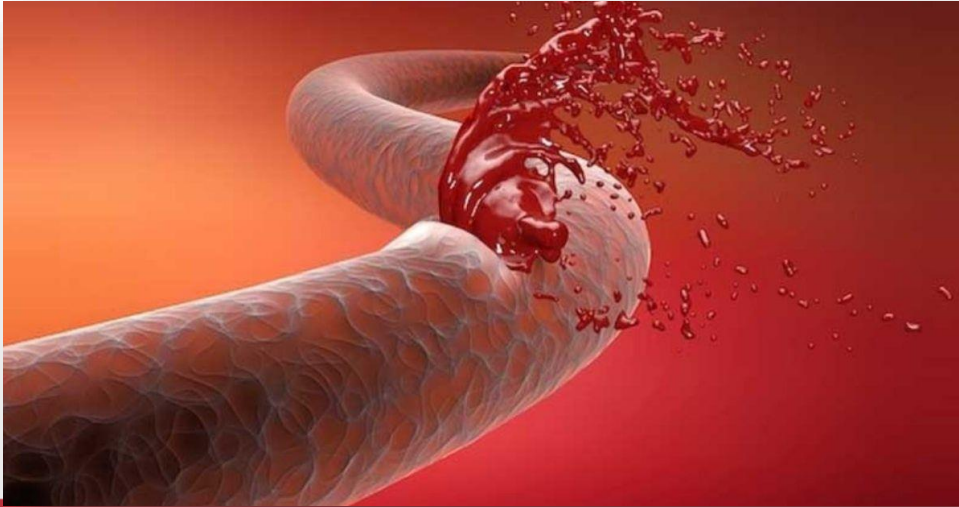
- Turnike uygulamasında ip, tel gibi kesici malzemeler kullanılmamalıdır, . Turnike kanama duruncaya kadar sıkılmalı, kanama durduktan sonra daha fazla baskı uygulanmamalıdır,
- Turnike uygulanmış bölgenin üzeri açık bırakılmalıdır,
- Turnike uygulanan yaralının altına "T" harfi ve turnike uygulama saati yazılır,

- Turnike, kanayan bölgeye göre 15-20 dakikada bir gevşetilmelidir,
- Uzun (el, kol, ayak, bacak) kopmalarında turnike uzvun koptuğu yere en yakın olan ve deri bütünlüğünün bozulmamış olduğu bölgeye uygulanmalıdır,
- Turnike, kol ve uyluk gibi tek kemikli bölgelere uygulanmalıdır.
- Uzun kopmalarında ön kol ve bacağı da turnike uygulanabilir.

İÇ KANAMA

- Bazı durumlarda, kanama işareti dışarıdan çok az görülse bile önemli bir kan kaybı gelişebilir
- Bu tür kanamalarda tehlike kanın dışarı çıkmamasından ve gözle görülmemesinden kaynaklanır.
- İç kanama çoğunlukla şiddetli bir darbeden sonra gelişir.
- Bu nedenle, şiddetli bir darbe aldıktan sonra görünürde dış kanama belirtisi olmayan, ancak aşağıdaki belirtilerin bulunduğu kişilere (özellikle çocuklarda) özel dikkat gerekir.

İÇ KANAMA BELİRTİLERİ

- Solgun, soğuk ve terli bir cilt (özellikle
- yüzde)
- Zayıf ve hızlı nabız
- Hızlı ve yüzeysel solunum
- Yavaş yavaş uyku haline dönüşen tedirginlik ya da endişe

Bu belirtiler önemli dış kanamalarda da gözlenebilir ve hasta ya da yaralının genel durumunda bir ciddiyete işaret eder.

İÇ KANMALARDA İLK YARDIM

1. Hasta ya da yaralının bilinci ve yaşam bulguları (ABC) değerlendirilir,
2. Tıbbi yardım istenir.
3. Hasta yada yaralının üstü örtülerek ayakları 30 cm yukarı kaldırılır.
4. Hasta ya da yaralıya asla yiyecek ve içecek verilmez,
5. Hasta ya da yaralı hareket ettirilmez,
6. Hasta ya da yaralının yaşam bulguları aralıklarla (2-3 dakika) değerlendirilir.

BAZI ORGAN KANAMALARINDA İLK YARDIM

Burun kanamalarında ilk yardım;

- ❖ Burun kanamaları çocuklarda kendiliğinden ortaya çıkabilmekle birlikte, genellikle doğrudan yüze gelen darbelerle (top çarpması gibi) bağlı olarak meydana gelmektedir.
- ❖ Kanmanın durmasını kolaylaştırmak için kişinin oturması sağlanarak baş ve işaret parmakları yardımıyla burun kanatları (burnun uymuşak kısmı) burun bölmesine doğru 5 dakika süre ile bastırılır. Bu sırada hasta yada yaralıdan başını öne eğmesi ve ağzından nefes alması istenir.

KULAK KANAMASINDA İLK YARDIM

- Eğer bilinci yerinde ise,kişi kesinlikle kımıldatılmaz,kanayan kulak temiz bir bezle kapatılır. Kişi bilinçsiz ise;kanayan kulak temiz bir bezle kapatılarak kişi kanyan kulak altta kalacak şekilde yan yatırılır ve en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilir.

